

825
FM 3

ზაქარია ფალიაშვილი
Захарий Палиашвили

რჩეული რომანსები
ИЗБРАННЫЕ РОМАНСЫ

სსრ კავშირის მუსიკალური ფონდის საქართველოს განყოფილება
19 თბილისი 71
Грузинское отделение Музфонда Союза ССР
19 Тбилизи 71

მ 784.02-62

ზაქარია ფალიაშვილი
Захарий Палиашвили

რჩეული რომანები
ИЗБРАННЫЕ РОМАНСЫ

82.5
3
FM

სსრ კავშირის მუსიკალური ფონდის საქართველოს განყოფილება

19 თბილისი 71

Грузинское отделение Музфонда Союза ССР

19 Тбилиси 71

შემდგენელი და რედაქტორი
კაცლე ვასილის ძე ხუჭუა

Составитель и редактор
ПАВЕЛ ВАСИЛЬЕВИЧ ХУЧУА

ახალ აღზარდ სულ

სიტყვები დ. თუმანიშვილის

ПОЛЮБИВ МЛАДОЙ ДУШОЮ

Слава Д. Туманишвили

Пер. С. В. Амираджиби

Andantino

p dolce *crescendo*

p

ა - ხალ აღ - ბა - ვო სუ - ლო
 По - лю - бив мла - дой ду - шо -

Ed. sempre

ლა, ე - დემ - ში ალ - მო - სუ - ლო
 - იო, ო - ჯა - რივ ე - დემ კრა - სო -

ლა, ჩემს ეტლზედ ღა - ნერ - გუ - ლო
 იუ. ты мне по - сла - на судь - бо -

cresc. *p*

ლა სი-ცოცხლის უნ - გაბ შო - ჯი -
 - იუ. От те - бя жду на - слаж - де -

ten. *dolce* *p* *ten.*

- ლი, უ-კვა-ჯი - ბა ხარ ცხო - ჯი - ლი.
 - ნიი, ты бес-смерт - на, о, мой ге - ნიი!

p

სიღრმის
В ночь блес-

ვე - რი - სი   მთვ - რე - სი   ბა - თელ
- ნუვ   ლუ - ნოი   სრე - ბრი   ს თოი,   დნემ გო-

ბრწყობ -   ვა - ლევ   ა - რე   სი,   აბ - გე -
- რიშ   ზა - რეი   ლუ - ჩი   ს თოი,   ტი დუ-

ლოზთ მიწ - ყოვ მღა - რე - მ.
 ШО - Ю ан - гел чи - стый.

ten.

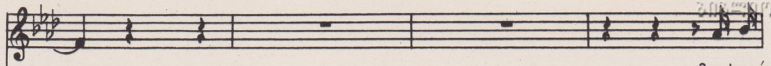
crescendo *p* *ten.*

dolce

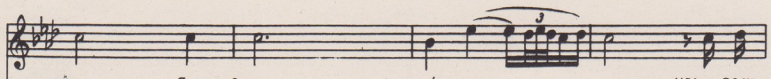
სი-ცოცხლის შებ - გბ მღ - ჯი - ლი.
 От ге - бя жду на - слаж - де - ний,

უ - კვლა-ჯი - ბა ხარ ცხო - ჯი - ლი.
 ты бес-смер. - тна, о мой ге - ний!

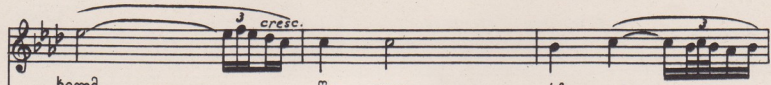
მთის ვარ-
ო თუ,

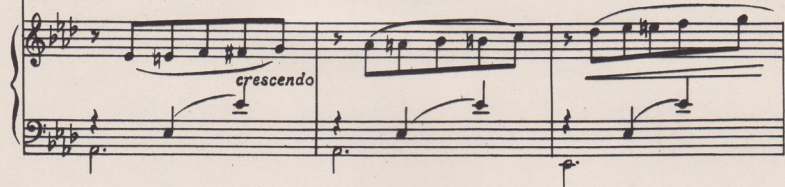
-ღო,   ნა - მით   ცვრე - უ   ლო,   ყვა - ვილთ
ро   за,   ча -   ров - ни   ца,   пьешь ро -

sempre

ხეობ -   წი - ველ   რჩე - უ -
су   цве - тов,   ца - ри -

crescendo

ლო, სურ-ნელ-სა მა - რად ჩვე - უ - ლო,
 ია, ა - რო - მათ პრო - ლივ სდენ - ნი - ცეი.

rosso a rosso cresc.

სი-ცოც - ხლეს უნ - ვაბ მ - ვე -
 От те - бя жду на - слаж - де -

rosso a rosso crescendo

p. *pp.* *p.*

ფა. * ფა. * ფა. *

string. e cresc.

- ლო. შმაგო მიჯ - ნუ - რთ და ხე -
 - ნი! Ты дух зла иль до - брый ге -

string. e cresc.

- ლო, თე- რა-ის ტურ - ფარ შებ - სდგ-
- ნიი? Пьёшь нектар свой, у - по - е -

- ლო, სატრფოვ ჯგუფ - ბი - სო რამ - წგნ-
- ნიი, но серд-цам шлешь ряд му - че -

a tempo dolce
a tempo
mf dolce

- ლო, სი-ცოც - ხოცს შებ - ვაბ მო - ვი -
- ნიი, Ты бес - смер - тна, о мой ге -

rall.

ქმდუნება ივანე ჯავახიშვილს
 Посвящается Ивану Джавахишвили

ქართული ნანა

ГРУЗИНСКАЯ КОЛЫВЕЛЬНАЯ

სიტყვები ი. ჰავეზაძის

слова И. Чавчавадзе

Пер. Вс. Рождественского

Allegro non troppo, pastorale

pp

p

rall. e dimin.

ბა - ბა, შვი-ლო ბა - ბი-ბა - ბა, ბა - ბა! ბე - ტა რად შე-
 Ты зак-рой, сы - нок мой, о - чи, на - на! Спи, не бой-ся

crescendo

გა - ში - ბა - ბა, ბა - ბი, ბა ბა ჰო! ბა - ბა, შვი-ლო, ბა-ბა
 тем-ной но - чи. на - ни-на - на, о! На-на, сын мой, на-на

mf pp

crescendo

Tempo I

ბა - ბი ბა-ბა, ჰო!
 ნა - ნი ნა-ნა, ო!

crescendo *p*

Moderato sostenuto

p

რ ა - ზედ შევკრთი, მტირალ-ნი-ო, ბა - ბა, ო - ავ
 что ты вздрогнул, мальчик ми-лый? на - на, и - ав

rall. e dimin.

mf

mf

ბა - ბი! რისთვის მო - მავ-ყარ თვალ-ნი - ო, ბა - ბი ბა - ნავ და
 ნა - ნი! что твой дет - ский сон сму - ти - ло? на - ни на - нав да

mf

Բձ!
նա!

Բձ - Բձ, Յճր - Լձ, Բձ - Բձ, Բձ - Բձ - Բձ, Բձ - Բձ - Բձ - Բձ.
Ու - ու, սնն մձյ, ու - ու, ու - ու - ու, ու, ու - ու - ու.

Detailed description: This system contains the first musical phrase. The vocal line is in a soprano register, starting with a half note 'Բձ!' followed by a quarter rest, then a series of quarter notes: 'նա', 'Բձ - Բձ', 'Յճր - Լձ', 'Բձ - Բձ', 'Բձ - Բձ', and 'Բձ, Բձ - Բձ - Բձ.' The piano accompaniment consists of a right hand with eighth-note patterns and a left hand with a steady bass line. Dynamics include *p* and *pp*.

Tempo I

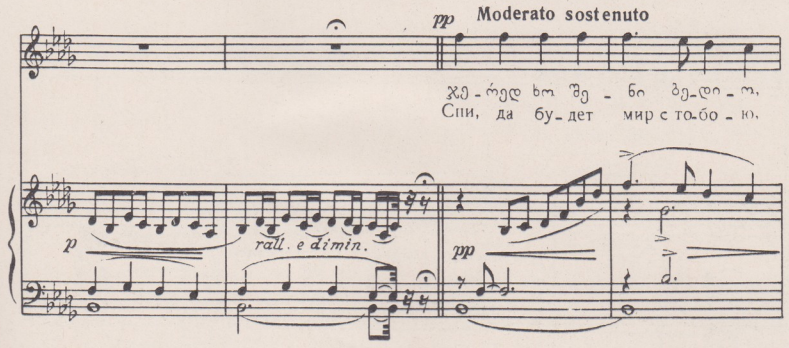
Յձ!
օ!

Detailed description: This system begins with the tempo marking 'Tempo I'. The vocal line starts with a half note 'Յձ!' followed by a quarter rest, then a quarter note 'օ!'. The piano accompaniment features a more active right hand with eighth-note patterns and a left hand with a steady bass line. Dynamics include *pp*.

pp Moderato sostenuto

Ջձ - րճը Բձ Յճ - Բձ ճճ - Լձ - Լձ.
Տնն, ճձ Բձ - ճճ մնր ս տձ Բձ - յձ.

Detailed description: This system begins with the tempo marking '*pp* Moderato sostenuto'. The vocal line starts with a half note 'Ջձ' followed by a quarter rest, then a series of quarter notes: 'րճը Բձ Յճ - Բձ ճճ - Լձ - Լձ.' and 'Տնն, ճձ Բձ - ճճ մնր ս տձ Բձ - յձ.' The piano accompaniment features a right hand with eighth-note patterns and a left hand with a steady bass line. Dynamics include *p*, *rall. e dim.*, and *pp*.

p

ბა - ბა, გრძელ-და წი - ბა - მორბე - დი-თ, ბა - ბი, ბა - ბა,
 ნა - ნა! რა - ნო ვბოი ვსუ-პიტყს სუღ-ბო - იო, ნა - ნი ნა - ნა,

crescendo *mf* *pp*

ჰო!
 0!

ბა - ბა, შვი-ლო, ბა - ბი, ბა -
 ნა - ნა, სჲნი მოი, ნა - ნი, ნა -

Tempo I

ბი, ბა-ბა ჰო!
 ნი, ნა-ნა, 0!

p *p* *rall. e dimin.*

Moderato sostenuto

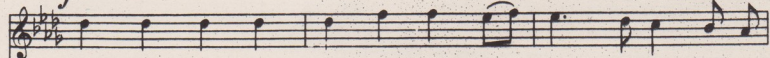
p

არ უ - ნა - ტავს მაგ შენს თვალსო, ნა - ნა, ი - ავ ნა - ნო,
А при - дет твой час, я зна ю, на - на, и - ав на - но,

f

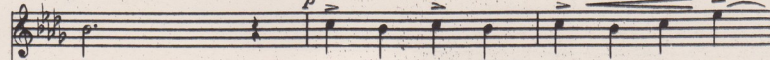
ქარ - თველ - თარ - მი ღვთი - ურს ვალ - სო, ნა - ნი, ნა - ნავ და
Всё от - дашь род - но - му кра - ю, на - ни, на - нав да

mf ben marcato

FM 825
3

p

ნა! ნა - ნა შე - ლო, ნა - ნი, ნა - ნა -
ნა! ნა - ნა, სუჩ მოი, ნა - ნი, ნა - ნი -

Мено

rall.

ბო, ბა - ბგ - ბი, ჰმ! ბაბ ბა - ბაბ ბგ - ბა - ბი - ბა,
 ნი, ნა - ნე - ნი, ო! ჩთჳ ნე სპიშტყ, მოყ მალყ-ჩიკ?

p *rall.* *pp* *rall.*

Тempo I

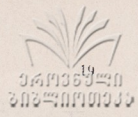
ბა - ბი, ბა-ბა, ჰმ!
 ნა - ნი ნა-ნა, ო!

p *pp*

ppp

p *pp* *rall. e morendo* *ppp*

ქმლუნება ივანე პეტრესძის ფალიაშვილის
Посвящается Ивану Петровичу Палиашвили

მეყვარლა

Я ЛЮВИЛ

სიტყვები ი. გრიშაშვილის

სлова И. Гришавили
Пер. И. Аракишвили

Allegro moderato

f Moderato assai

მი - ყვარ-ლა, მი - ყვარ-ლა,
Я лю-бил! Я лю-бил,

არ-ვის ვეტრფო-ლი, გრძნობ - ღა ის, რომ მის-თვის
ve-рен был я ей. Зна - ла все, как стра-дал

ჰი - ტან - ჯე - ბო - ღი.
 с каж - дым днем силь - ней.

ტკბილ ვნე - ბას,
 С пер - вых дней

*

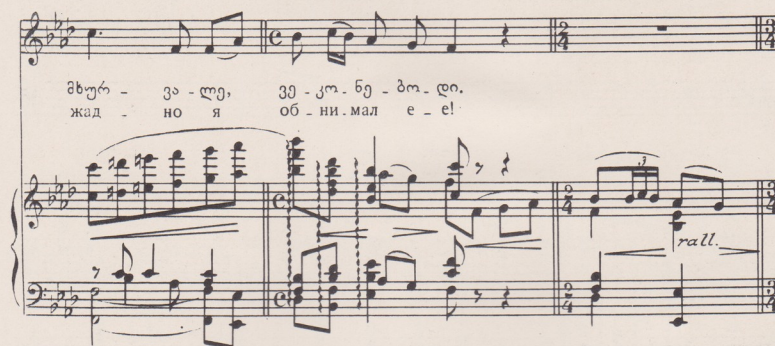
ოც - ნე - ბას, მე ვე - ძლე ო - ღი.
 от - дал ей серд - це все сво - е.

მწყურ - ვა - ლე,
 Страст - но я,

crescendo

მხურ - ვა - ლე, ვე - კო - ნე - ბო - ღი.
 жад - но я об - ни - мал е - е!

rall.

più animato

სის დი-რას, წუღობს ჰი-რას, ვე - ფი -
 У сос - ны, над ре - кой, клял - ся

crescendo

ცე-ბო-ლი, რომ სრუ-ლი ერთ - გუ-ლი
 вер-ный быть. Клял - ся я ми - лу-ю

მე ვიქ - ნე-ბო-ლი, მწამ - ლავ - ლა, მხიბ - ლავ-ლა,
 გო - რა - ჩო ლუ-ბიჭ. Пле - ни - ла лож - но-ю

espress.

mf

ცრემ - ლად ვღნე - ბო-ღი, მის ხელ - ში,
 лас - ко - ю сво-ей, я не су-

ნაზ ქსელ-ში, ტკბი-ლად ვკვდებო-ღი.
 мел пор-вать го-рест-ных се-тей!

Moderato

თუ მცდი-ღა და მცვლი-ღა მე არ ვი-ცო-ღი:
 Ви - дел я — лжет о - на, не ща-дя ме-ня!

f

rit. sempre *rit.* *rit.* *rit.*

rall.

ერთ - გუ - ლი, ბედ - კრუ - ლი, თურ - მე ვცდე - ბო -
 Be - ren ey do sih por! Kak o - shib - sya

crescendo

rall.

შე.

*

Allegro moderato

ლი.
 რა.

f

crescendo

rall.

შე.

*

ექლგნება ნადეჟდა ივანეს ასულ ბუზ-ოღლის
 Посвящается Надежде Ивановне Буз-оглы

რისთვის მიყვარხარ?

ОТЧЕГО ЛЮБЛЮ?

სიტყვები ი. ჯავახიძის

Слова И. Чавчавадзе
 Пер. А. Неймана

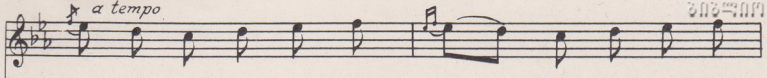
Moderato

mf

ad libit. *ten.*

რის-თვის მი - ყვარ - ხარ? მის - თვის
 От - че - го люб - лю? От - то -

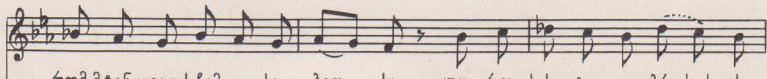
rall. *cresc.*

მი - ყვარ - ხარ, რომ ცრემლ - სა ჰბა - დავს ჩემს თვალ - ში
 го, что ле - ле - я, сле - зо - ю чис - то - ю

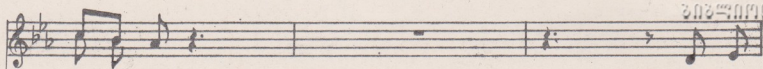

ეს სი - ყვა - რუ - ლი. მის - თვის,
 я о - мыл лю - бовь. От - то -

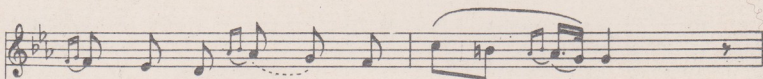
რომ მტან - ჯველს ჩემ ავ - სა ბედ - სა უფ - რომ სის - ტი - კად ებრ - ძვის ეს
 го, что в люб - ви той свя - той я си - лы чер - па - ю, рок не

მე - ლო.
стра - шен мне.

უფ - რთ
Си - лы

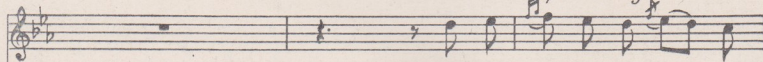

სს - ტი - ჯად ებრ - ძვის ეს მე - ლო.
чер - па - ю, рок не стра - шен мне.

cresc. e rall.

p

ad lib. *poco string.*

რისთვის მი-ყვარ. ხარ? რის - თვის
От - че - го люб - лю? что вле -

rit.

მი - ყვარ - ხარ? რის - თვის მი - ყვარ - ხარ? მის - თვის
 чет к те - бе? Что вле - чет к те - бе? Вопль ду -

a tempo

მი - ყვარ - ხარ, რომ შენს - თვალს ჩემ გუ - ლის ა - ლი
 ши мо - ей, скор - бью из - му - чен - ной, пла - мя люб -

poco string. *crescendo*

ten. **Tempo I**

არ უდ - ნობს ცრემლ - სა.
 ви не за - жег в те - бе.

rall. *p*

Musical score for the first system, featuring a vocal line and piano accompaniment in G minor. The piano part includes a dynamic marking of *p*.

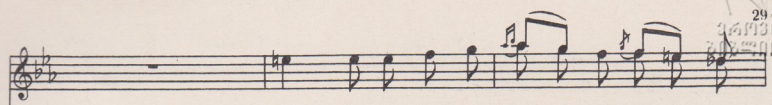
Musical score for the second system, including vocal lines and piano accompaniment.

հոն - տցոն մո - սցար - նար?
 Что вле - чет к те - бе?

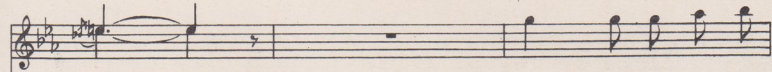

Musical score for the third system, including vocal lines and piano accompaniment.

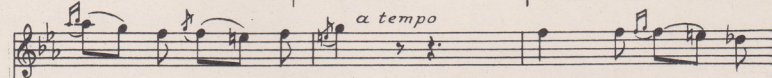
հոն - տցոն մո - սցար - նար?
 От - че - го люб - лю?

მის - თვის მი - ყვარ - ხარ, რომ მა - ძლევე ტაბ -
От - то - го, что стра - да - ю, но мо - люсь те -

ჯვას, და იმ ტაბ - ჯვა - ში
ბე, ი ვ стра - да - ნი თომ

სრულ სი - ცოც - ხლე - სა! მის - თვის მი - ყვარ -
სა - სტე მნე ი жизнь, От - то - го люб -

Come prima

ԲՈՐ!
 ԼՅՈՒ

ԹՈՒՆՅՈՒՆ ԹՈ - ՄՅՈՐ - ԲՈՐ!
 Ի ՎԼԵ - ՇԵՏ Կ ԹԵ - ԲԵ!

f *f* *p*

mf

ad lib.

ԹՈՒՆՅՈՒՆ
 ՕՏ - ՇԵ -

p *p*

ten. *a tempo* *f*

მი-ყვარ - ხარ? მის-თვის მი-ყვარ-ხარ, რომ მა-ძლევ
 го люб - лю? От - то - го, что стра-да- я, мо-

p *ten.* *p*

ტაბ - ჯვას და იმ ტაბ-ჯვა-ში სრულ სი-ცოც-ხლე - ხა!
 люсь те - бе и в тех стра - да - ньях счас - тье и жизнь!

მი - ყვარ-ხარ! მი-ყვარ - ხარ!
 я люб - лю! люб-лю те - ხარ!

ben rit. col canto *ppp*

ქღვინება ივანე პეტრესძე ფალიაშვილს
 Посвящается Ивану Петровичу Палиашвили

ნუ თვალთმაქრობ

НЕ ИГРАЙ

სიტყვები ი. გრიშაშვილის

სлова И. Гришавили
 Пер. В. Гвиниашвили

Allegro ma non troppo, scherzando

mf

ჩე - მო კარ - გო, მსურს მენს გვერდით ხმას ვის - მენ - დე უც - ხოს, ცი - ურს!
 Жаж - ду быть сто - бо - ю ря - дом, у - пи - вать - ся неж - ным взгля - дом.

და - ვებს ვსოვ - დე შე - ნის გვერ - დით, რომ ჩა - ვა - წნა ო - ბოლ ჩან - გურს.
 Дай - же шел - ко - вы - е ни - ти, бу - дем пряхь для струн чон - гу - ри.

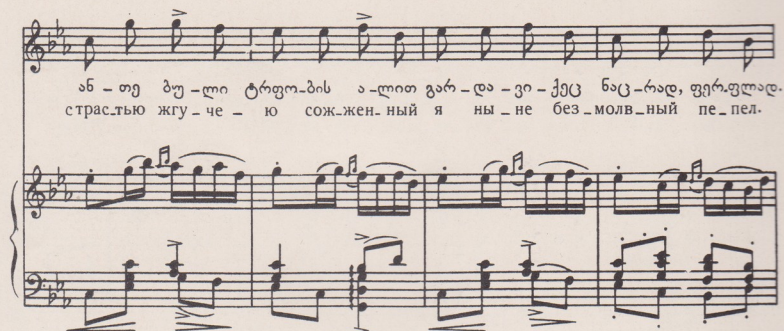

სუ მიც-ქე-რი ეკ-ვის თვალით, გთხოვ მი-მი-ღე მო-ნად, მსხვერპლად:
 Не гля-ди-же так рев-ни-во. Я тво-я на ве-ки жер-тва.

ან-თე ბუ-ლი ტრფო-ბის ა-ლით გარ-და-ვი-ქეც ნაც-რად, ფერფლად.
 страстью жгу-че-ю сож-жен-ный я ны-не без-молв-ный пе-лел.

ჰა!
 Ах!

ჰა!
 Ах!

ჰა!
 Ах!

შენს აზრებსა მანც ვერვცნობ, გე-ნა-ცვა-ლე, ნუ-თვალთ მაკ-ცობ!...
Для ме-ня ты все-же тай-на, о не мучь ме-ня без край-но!...

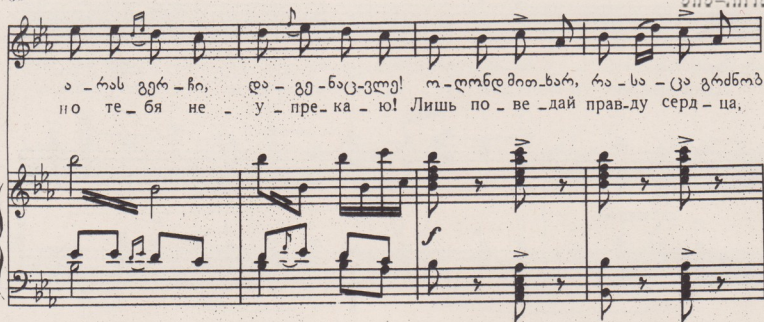
crescendo

მტაბ-ჯე! დამ-გმე! მე მა-წა-მე,
Будь-же счас-тли-ва ты вжиз-ни,

f *marcato*

შენ ცხოვრე-და ტკბილად გან-ვლე, მომ-სპე, მომ-სრე, გინდ მომ-შხა-მე;
мне ж ос-тавь в у-дел стра-да-нья; я о-трав-лен, я ры-да-ю,

ა - რას გერ - ჩი, და - გე - ნაც-ვლე! ო - ლონდმით-ხარ, რა - სა - ცა გრძნობ
 по те - бя не - у - пре - ка - ю! Лишь по - ве - дай прав-ду серд - ца,

ნუ თვალთ მაქ-ცობ, ნუ თვალთმაქ-ცობ. ჰა! ჰა!
 пол - но те - шить - ся лю - бо - вью. Ах! Ах!

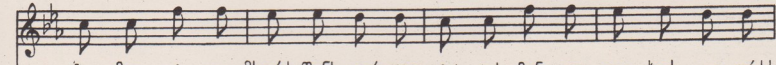
ჰა! ჰა! ჰა!
 Ах! Ах! Ах!

ჰა!
Ах!

come prima

ჩე - მო კარ - გო, მსურს შენს გვერ-დით ხმას ვის-მენ - დე უც - ხოს, ცი - ურს!
Жаж-ду быть с то - бо - ю ря - дом, у - пи - вать - ся неж - ным взгля-дом.

ძა - ჳებს ვქსოვ-დე შე - ნის მკერ-დით, რომ ჩა - ვა - წხა ო - ბოლ ჩან-გურს.
Дай - же пряхь с то - бо - ю вмес - те ни - ти стру - ны для чон - гу - ри.

ჰა! ახ! ჰა! ახ! ჰა! ახ! ჰა! ახ!

crescendo

სულ ვოცნებობ... თა-ნა გიგრიძობ... შე-მი-პრა-ღე, ნუ თვალით მაქცობ!...
За-то-бой ле-чу меч-то-ю. О, не-смей-ся на-до-мно-ю!...

crescendo

ჰა!
ახ!

p

ქალღმერთი ნ. ი. ბუზღოლის
 Посвящается Н. И. БУЗ-ОГЛЫ

„ნანა“

КОЛЫВЕЛЬНАЯ ПЕСНЯ

მუს. ზ. ფალიაშვილისა
 ტექსტი მ. ლერმონტოვისა
 ქართული თარგმანი მ. ყვარელაშვილისა

Муз. З. Палиашвили
 Текст М. Лермонтова
 Пер. М. Кварелашвили

Moderato

და - ი - ძი - ბე, პა - წა - წი - ბა.
 Спи, мла - де - нец, мой пре - крас - ный,
 ი - ზე ბა - ბი - ბა   მოვა - რემ სხი - ჰი
 ბა - იუ - შკი, ბა - იუ.   Ти - хо смо - трит

დო - გო - ფო - ბა ვარ - ღო ბა - ბო - ბა.
 მე - წილ იც - ნივ ვ კო - ლი - ბელი, თვო - იო.

cresc.

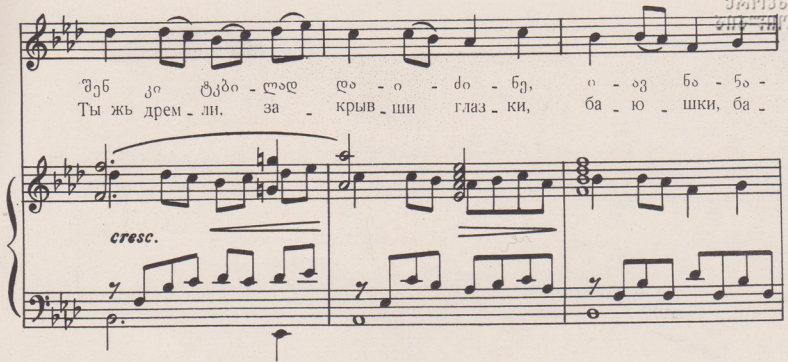
ფა *

cresc.

მე გო - ამ - ბობ. შვი - ღო, ზღა - პობს, გო - მღერ თა - ბა -
 სთა - ნუ სკა - ზი - ვაფ ი სკა - ზი, ნე - სენ - ზი სთა -

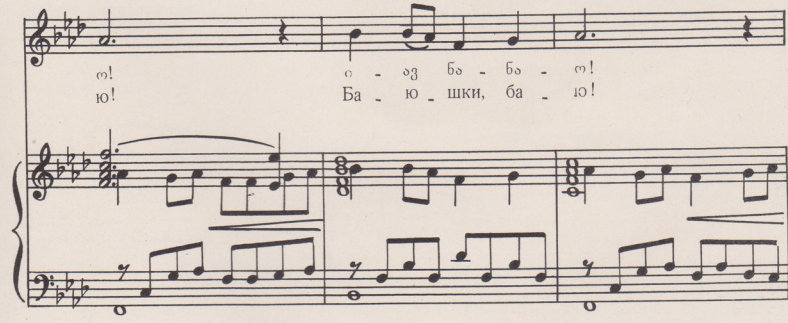
cresc.

- იო, გო - მღერ თა - ბა - იო.
 - იო, ნე - სენ - ზი სთა - იო.

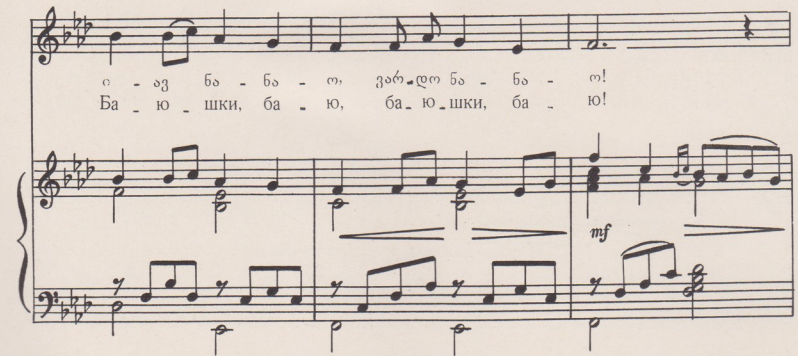

შეხვედრის დროს, იმისთვის, ბა-
Ты же дрем-ли, за-крыв-ши глаз-ки, ба-ю-шки, ба-

cresc.

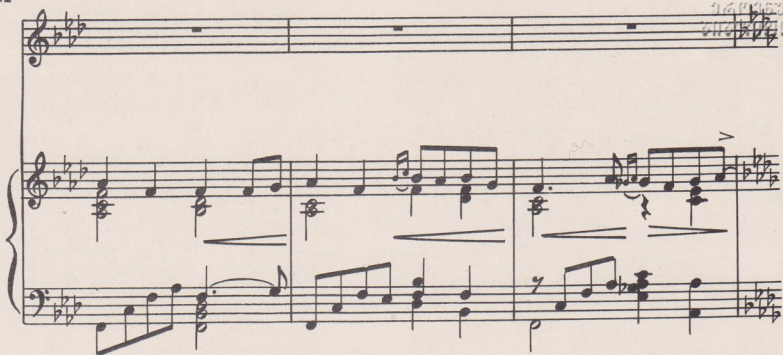
ო!
Ба-ю-шки, ба-ю!

ბა-ю-шки, ბა-ю, ბა-ю-шки, ბა-
Ба-ю-шки, ба-ю, ба-ю-шки, ба-ю!

mf

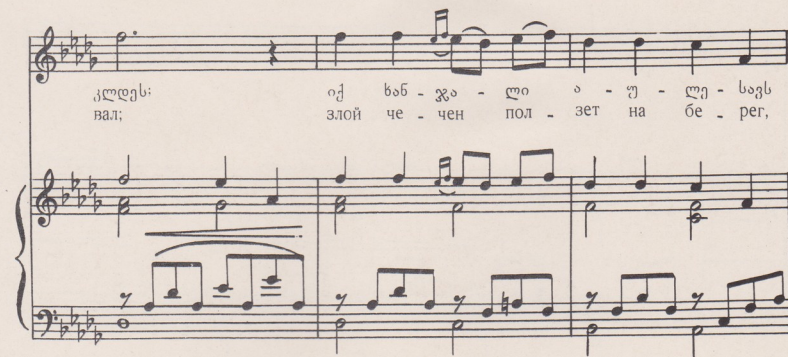
un poco piu mosso

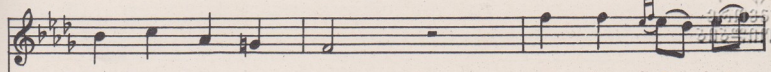
ივრ - გი მორ - ბის და ღრი - ბ - ლით ე - ხეთ - ქე - ბა
По кам - ням стру - ит - ся Те - рек, пле - шет мут - ный

dolce

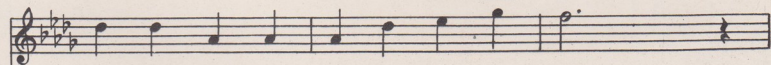

კლდეს: იქ ხან - ჯა - ლი ბ - უ - ლე - სავს
ვალ; злой че - чен пол - зет на бе - рег,

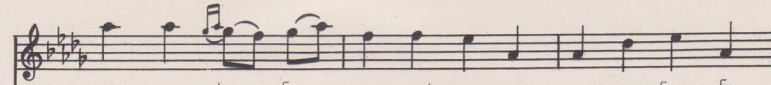

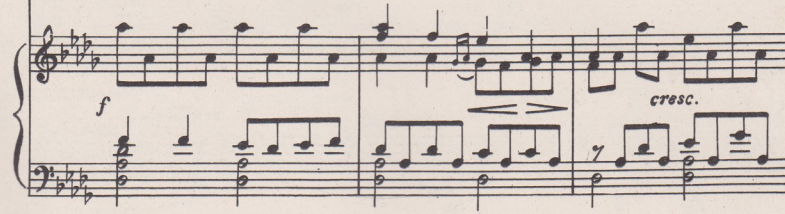
ჩე - ჩენს, ვე - რაც გვერს.   ნა - მა - შენს ხომ
то - чит свой кин - жал.   Но о - тец твой

გუ - ლა - დო - და მოს - დგამს თა - ნა - თ!
ста - рый во - ин за - ка - лен в бо - ю!

ღ - ი - ძი - ნე უ - და - რ - დე - ლდ,   ი - ავ ნა - ნა -
Спи, ма - лот - ка,   будь спо - ко - ен,   ба - ю - шки, ба -

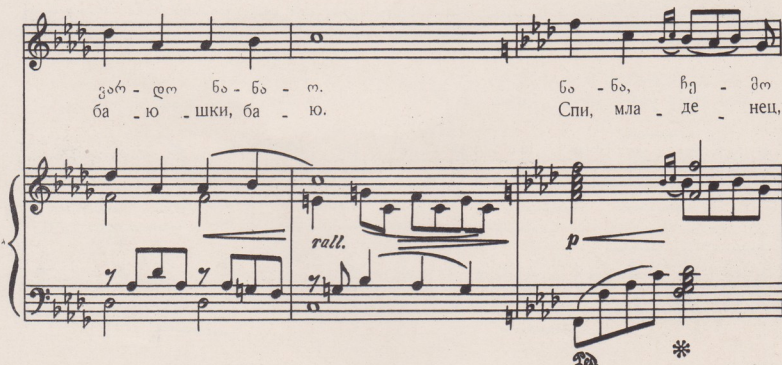

p

...!
...ю!

до - о - до - бг, до - во - во - боз.
Спи, мой ан - гел, ти - хо, слад - ко,

зо́р - ло ба - ба - о. ба - ба, вг - до
ба - ю - шки, ба - ю. Спи, мла - де - нец,

rall. *p*

аб - гв - ло - во. о - оз ба - ба - о!
мой прек - рас - ный, ба - ю - шки, ба - ю!

մտա - ղը Եւ - Պաճ Եւ - ղըձ Գ - ղըձ Եւ - ղը Եւ - ղը Եւ - ղը
 Ты - хо смот - рит ме - сяц яс - ный в ко - лы - бель тво -

p

*

- օ. օ - ղը Եւ - ղը - օ Եւ - ղը, Եւ, Եւ -
 - յու, Եւ ԿՈՒԼՅՈՒՆ Եւ - ղը Եւ - ղը. Եւ, Եւ, Եւ.

rall.

Եւ!
Եւ!

dim.

pp

შეხვედრის სპეციალური

დიდი ქართველი კომპოზიტორის ზაქარია პეტრეძე მეფობის დროს რომანსების გამოცემა დაკავშირებულია მისი დაბადებიდან 100 წლისთავთან. ზ. ფალიაშვილის ნათელი შემოქმედებითი ნიჭი მთელს სისტემას და მრავალფეროვნებით საპროფესიონალიზმში გამოვლინდა. ამასთანავე, მისი სარომანსო ლირიკა—ეროვნული სამუსიკო ხელოვნების თვალსაჩინო შენაძნა.

წინამდებარე კრებულში ის რომანსები შევიდა, რომელნიც, თავისი მელოდიურ-ინტონაციური, რიტმული და კლო-პარამონიული ბუნებით „აბესალომ და ეთერის“ და „დაისის“ მუსიკალური მემკვიდრეების ზოგიერთ თვისებებს ენათესავებოდა.

„ახალ აღნაგო სულო“ შექმნილია 1903 წელს. რომანსს საფუძვლად დაედო დიმიტრი თუმანიშვილის ლექსი და ამ ლექსით შთაგონებული, ძველად ფრიად პოპულარული თბილისური ქალაქური ხალხური სიმღერა (ეს სიმღერა, „ახალი“-ს სახელწოდებით, მოხსენიებული აქვს პოეტ ი. ნ. პოდოსის და ა. ს. პუშკინის მოთხრობაში „არზრუმს მოგზაურობა“). რომანსი კულტურული ფორმისაა. მელოდიის მესამედ გატარება ოდნავი ვარიაციული განვითარებით გამოირჩევა.

„ქართული ნანა“ (1904) დაწერილია ილია ქაჯავაძის პატრიოტულ ლექსზე. რომანსის მუსიკალურ საფუძველს წარმოადგენს ვერტული ხალხური სიმღერა „ნეტამ-ცა მომეცა“. ამდენად, „ქართული ნანა“, მიძღვნილი კომპოზიტორის დიდი მეგობრის, აკადემიკოს ივანე ჯავახიშვილისადმი (1876—1940), ხალხური სიმღერის მხატვრული დამუშავების საყურადღებო ნიმუშს წარმოადგენს.

„მეყარადა“, რომანსის ტექსტი ეყვთვის პოეტ-აკადემიკოსის იოსებ ბერიძის მიერ დაწერილია.

დემიკოსის იოსებ ბერიძის კომპოზიტორის ძმის — ივანე ფალიაშვილისადმი მიძღვნილ ამ ნაწარმოებში გადმოცემულია გაუზიარებელი სიყვარული, სატრფოს ღალატით გამოწვეული სევდიანი განწყობილება, რომანსი დაწერილია სამწარწილიანი ფორმით, ეოლურ კილოში. მეტრული საფუძვლის და ტემპის ხშირი ცვლა, სევდენდები ტაქტის ძლიერ როზე (საფორტეპიანო თანხლებამი) და სხვა ხელს უწყობს შინაგანი აღღვებულობის დამაყრებელ გამოცემას.

„რისთვის მიყარაზარ“? რომანსი შექმნილია ი. ქაჯავაძის ტექსტზე. სამწარწილიანი ფორმა შეზამებულია ზაიათის ელემენტებთან, როგორცაა: ძველი თბილისური საყოფაცხოვრებო-სატრფალო სიმღერებისათვის დამახასიათებელი მელოზებში, გაღივებული სევდენდები, იმპროვიზაციულობა, ფერმატოები ცალკეულ ნოტებზე და სხვა. რომანსი, მიძღვნილი ზ. ფალიაშვილის ასლი მეგობრის ნადედა ივანეს ასულ ბუზოლისადმი, მოწოდებს კომპოზიტორის ღრმა ყურადღებას ქალაქური სასწრაფო ფოკლორისადმი, რაც კარბადაა წარმოდგენილი მის ოპერა „დაისში“.

„ნუ თვალთმაქცობ“, მიძღვნილი ი. ჰ. ფალიაშვილისადმი, დაწერილია ი. ბერიძის მიერ. თავისი აღნაგობით განეკუთვნება კულტურ-ვარიაციულ ფორმას, ხოლო მუსიკალური ენის მხრივ ენათესავება ქალაქურ ხალხურ სატრფალო სიმღერებს.

„ნანა“ მ. ლერმონტოვის ტექსტზე იბეჭდება პირველად. ამ სამწარწილიანი რომანსის ტრადიციული მელოდიური ხაზი საკმაოდ გაეროვნებულია პარამონიულ სეგმებში ქართული კოლოების მოხდენილი გამოყენებით. რომანსი მიძღვნილია ნ. ი. ბუზოლისადმი.

ОТ СОСТАВИТЕЛЯ

Издание избранных романсов великого грузинского композитора **Захария Петровича Палиашвили** приурочено к 100-летию со дня его рождения. Яркое творческое дарование З. Палиашвили, по всей полноте и многогранности, проявилось в оперном жанре. Вместе с тем, его романсная лирика — значительное приобретение национального музыкального искусства.

В предлагаемый облик вошли романсы, которые, по своей мелодико-интонационной, ритмической и ладово-гармонической природе, родственны некоторым чертам музыкального языка опер «Абсалам и Этери» и «Данси».

«**Полубив молодой душой**» сочинен в 1903 году. Романс создан на интонационной основе популярной в прошлом грузинской городской народной песни, вдохновленной стихотворением Дмитрия Туманишвили (песня эта, под названием «Ахало», упоминает А. С. Пушкиным в своем «Путешествии в Арзрум» и поэтом И. Н. Полонским). Романс написан в куплетной форме. Третье проведение мелодии отличается небольшим вариационным развитием.

«**Грузинская колыбельная**» (1904) написана на текст И. Чавчавадзе. Музыкальной основой романа служит грузинская народная песня «**Цетам**».

ца омоклаца» (Хоть бы убила). Романс, посвященный большому другу композитора, историку, академику Ивану Джавахишвили (1876—1940), представляет собой замечательный образец художественной обработки народной песни.

«Я любил». Текст романса принадлежит поэту-академику Иосифу Гришашвили. Посвящен брату композитора — Ивану Палиашвили. В романсе передано грустное настроение, вызванное чувством неразделенной любви. Частая смена метро-ритмической основы, темпа, секунды на сильной доле такта (в партии ф.-п.) — все это способствует передаче взволнованного душевного состояния.

«Отчего люблю» сочинен на текст И. Чавчавадзе. Трехчастная форма романса сочетается с элементами Баяты, к которым относятся: мелизмы, характерные для городских народных любовных

песен старого Тбилиси, увеличенные секунды, импровизационность, ферматы на отдельных нотах и т. д. Романс, посвященный ближайшему другу композитора — Надежде Ивановне Буз-оглы, свидетельствует о глубоком интересе Захария Палиашвили к городскому музыкальному фольклору, широко представленному в его «Даиси».

«Не играй», посвященный И. Палиашвили, написан на стихи И. Гришашвили. Музыкальный язык романса родственен городским любовным песням.

«Колыбельная песня» по стихотворению М. Ю. Лермонтова печатается впервые. Традиционная мелодическая линия романса, написанного в трехчастной форме, приобретает национальные черты благодаря удачному использованию ладовых оборотов, характерных для грузинских народных песен. Романс посвящен Н. И. Буз-оглы.

ს ა რ ა რ ე ვ ი   О Г Л А В Л Е Н И Е

	გვ. სტრ.
1. ახალ აღზავთ სულო	5
Полюбив молодой душою	
2. ქართული ნანა	13
Грузинская колыбельная	
3. მიევარდა	19
Я любил	
4. რისთვის მიევარხარ?	24
Отчего люблю?	
5. ნუ თვალთმაქცობ	32
Не играй	
6. ნანა	39
Колыбельная	
7. შემდგენელისაგან	47
От составителя	

გამომგ. დ. სეპიაშვილი
Выпуск. Д. СЕПИАШВИЛИ

Заказ 85, Тираж 1250, Подписано к печати 20/IV-71 г., Колич. форм 6^{1/2},
Формат бумаги 60×90

Нотопечатный и множительный цех Грузинского отделения Музфонда СССР.
гор. Тбилиси, ул. Павлова № 20

1/8 16/62.

Գրքի
Цена **78** կոպ.
ԳՅ.